

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 6Csp/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201396
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Bauer
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201396.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Martinom Bauerom v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, právne zastúpená: JUDr. Andrej Cifra, advokát so sídlom v Lučenci, ul. J. Kráľa 5/A, proti žalovanému: C. D. B., E., IČO: 31 320 155, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 4.301 €, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 1.400 € v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a.
- III. Žalobkyni sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 09.05.2023 sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 4.301 € a náhrady trov konania. Uviedla, že dňa 15.11.2005 podpísala formulár vopred pripravený žalovaným, označený ako „Žiadosť o aktiváciu karty T-Mobile“, na základe čoho žalovaný poskytol žalobkyni kreditnú kartu, ktorá mala byť automaticky nahradená dňa 19.08.2010 formulárom vopred pripraveným žalovaným označeným ako „Žiadosť o vydanie pôžičkovej karty žolík“. Obe zmluvy sú vedené pod rovnakým číslom zmluvy 8588507, vzájomne na seba nadväzujú a z predkladaného výpisu z účtu vyplýva rovnaké číslo splátkového účtu a rovnaký variabilný symbol. Okresný súd Martin rozsudkom sp. zn. 17Csp/7/2022 zo dňa 23.06.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoCsp/62/2022 z dňa 20.12.2022 zaviazal žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa má v súlade s § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nárok na primerané finančné zadostučinenie od žalovaného, ktorý za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Žalovaný je povinný pri výkone svojej činnosti postupovať s odbornou starostlivosťou a v súlade so zákonom. Žalovaný tak v predmetnej veci nepostupoval správne, práve naopak žalovaný konal voči žalobkyni spôsobom odporujúcim zákonu. Požadované finančné zadostučinenie žalobkyne je na jednej strane satisfakciou pre samotnú žalobkyňu, ktorá bola vystavená protiprávnemu konaniu žalovaného, ale súčasne je aj vyjadrením sankcie, ktorá postihuje žalovaného, ktorý závadne konal (rozsudok NS SR 6 Obo 302/2006 z 20.03.2008). Pre stanovenie kritérií výšky primeraného zadostučinenia je potrebné vychádzať zo zámeru zákonodarcu a z ustálenej judikatúry, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú. Satisfakčná funkcia vyjadruje odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nebude dopúšťať v takej intenzite. Sankčná funkcia má súčasne dostatočne

odradiť dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Pokiaľ má mať finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, treba vychádzať z toho, že primerané finančné zadosťučinenie by sa malo rovnať majetkovej ujme, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená. Žalovaný dodávateľ má jednoduchú možnosť sa jej plateniu do budúca vyhnúť tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi. Hoci sa nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na strane žalobkyne bezpochyby došlo. Žalovaný prijal od žalobkyne plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie sa žalovaného je konanie odporujúce dobrým mravom. Žalobkyňa bola aj s ohľadom na postoj žalovaného, ktorý nevyhovel predžalobnej výzve, dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania. Pritom je preukázané, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý žalobkyni predložil na podpis úverovú zmluvu v rozpore so zákonom a na úkor žalobcu sa bezdôvodne obohatil sumou 8.601,77 Eur. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie minimálne vo výške 4.301 eur, pričom táto čiastka zodpovedá 50 % zo sumy 8.601,77 eur, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil.

2. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, výsluchom svedka a obsahom pripojených spisov Okresného súdu Martin sp. zn. 17Csp/7/2022 a 10Csp/1/2023 zistiť nasledovný skutkový stav:

3. Podaním zo dňa 19.05.2023 sa žalovaný vyjadril k podanej žalobe. Navrhol žalobu zamietnuť. Uviedol, že pri výklade ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa je nevyhnutné, aj v záujme eliminácie jeho možného zneužitia, sledovať jeho účel. Zákonodarca uvedeným ustanovením nesledoval to, aby dôsledkom akejkoľvek úspešnej obrany spotrebiteľa v spore bol automaticky vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Primerané finančné zadosťučinenie je podľa názoru žalovanej na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, pričom takáto ujma musí byť nie len tvrdená, ale aj preukázaná. Priznanie osobitného zadosťučinenia z dôvodu úspechu v súdnom spore, bez preukázania naplnenia hypotézy vyžadovanej v ust. § 3 ods. 5, by bolo preto vybočením zo základných princípov civilného sporového poriadku, ktorý stanovuje rovné postavenie strán sporu a spravodlivú ochranu práv a právom chránených záujmov. Poukázal na stanovisko bývalého sudcu ÚS SR JUDr. Rudolfa Tkáčika vyjadreného v uznesení sp. zn. III. ÚS 572/2017 zo dňa 20.9.2017, v ktorom je vyjadrený odborný názor k neustále meniacej sa právnej úprave, a to v prospech spotrebiteľov a neprimeranosti ochrany spotrebiteľov: „Tento spôsob a miera ochrany spotrebiteľov, či už v právnej úprave alebo pri rozhodovaní súdov (ochrana tzv. „až za hrob“), ako sme v súčasnosti svedkami, môže (aj pri rešpektovaní potrebnosti plnenia si úloh štátu v tomto smere) v dlhodobejšom časovom horizonte priniesť až zhubné následky pre zdravý vývoj spoločnosti. Súčasný model (okrem rizika porušovania ústavy a ústavných princípov) totiž v praxi často vedie k tomu, že občania (spotrebiteľia) nebudú povinní ani zaviazaní splácať svoje peňažné dlhy vrátane istiny, ku ktorým sa dobrovoľne zviazali, čo (na základe uplatnenia štátnej moci) v konečnom dôsledku zbavuje paušálne nie zanedbateľný počet ľudí zodpovednosti za svoje rozhodnutia a činy (parafráza známeho pravidla „dlhy sa nemusia platiť“).“ Je nevyhnutné uviesť aj to, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkoľvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zväžiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Odmieta ničím nepodloženú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia. Z praxe je pritom aj verejnosti známe, že finančné zadosťučinenie sa priznáva v základnej sadzbe 50 € a v mimoriadne odôvodnených prípadoch sumu 100 € a viac, za individuálneho posúdenia skutočného porušenia, správania sa dlžníka / dodávateľa atď. Základom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť a súd ho určuje na základe vlastnej úvahy. Pre priznanie finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi a určenie jej výšky nie je podľa názoru žalovanej podstatná jeho sankčná a represívna funkcia, ktorá koniec-koncov vyplýva zo samotnej jeho povahy, keď dodávateľa, ktorý sa dopustil nezákonného a neprijateľného konania v jeho majetkovej sfére každopádne postihuje. Je potrebné si uvedomiť, že uplatňovanie sankcií proti zákonom zakázanému správaniu dodávateľov na voľnom trhu je prioritne zverené odvetvami verejného práva predovšetkým orgánom kontroly, dozoru a dohľadu nad voľným trhom, resp. nad finančným trhom, napríklad Slovenskej

obchodnej inšpekcie, Národnej banke Slovenska, Ministerstvu financií Slovenskej republiky, ktoré disponujú širokým rozsahom oprávnení ukladať za nezákonné konanie sankcie (pozri napr. zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Primerané finančné zadosťučinenie vo väčšine prípadov nemá byť rovnaké ako hodnota porušeného práva. Malo by ujmú primerane kompenzovať, nie nahrádzať. Súd by mal vyhodnotiť všetky okolnosti prípadu (správanie pred a po uzavretí zmluvy, prípadné kroky poskytovateľa úveru voči spotrebiteľovi, či pri uplatnení práva boli spotrebiteľovi priznané trovy konania a pod.) a stanoviť výšku primeraného finančného zadosťučinenia tak, aby spĺňala predpoklad primeranosti. Poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov.

4. Podaním zo dňa 02.06.2023 sa žalobkyňa vyjadrila k vyjadreniu žalovaného. Uviedla, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie je podmienený iba úspešným uplatnením nároku spotrebiteľa z porušenia práva alebo povinnosti. Argumentácia žalovaného spochybňujúca právny základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je aj s poukazom na ustálenú judikatúru zjavne nesprávna a nespôsobilá spochybniť dôvodnosť nároku žalobcu. Obrana žalovaného je nelogická a rozporná so zásadou „Nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania“ (Nemo turpitudinem suam allegare potest). Nárok na primerané finančné zadosťučinenie v sume 4.301 eur je uplatnený v rozsahu 50 % zo získaného bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že skutočná výška bezdôvodného obohatenia činila až sumu 8.601,77 €. Primerané finančné zadosťučinenie je samostatným právnym nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu škody, resp. od nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Pri posudzovaní výšky treba brať do úvahy aj kritéria: 1/ Spôsobená materiálna ujma (bezdôvodného obohatenie na strane dodávateľa vo výške 8.601,77 eur, súdom priznaná suma iba 5.595 eur), ktorá sa premietla do zníženia rodinného rozpočtu žalobcu spotrebiteľa a tým aj do výrazného zníženia životnej úrovne jeho rodiny. 2/ Trvanie materiálnej ujmy v podobe pokračujúceho bezdôvodného obohatenia od októbra 2017 do septembra 2021 – faktor znižovania disponibilných zdrojov rodiny žalobcu. 3/ K dobrovoľnému splneniu nároku žalovaným dodávateľom nedošlo ani po podaní žaloby na súd. 4/ Stres žalobcu spotrebiteľa spojený s uplatnením nároku voči veľkej bankovej spoločnosti súdnou cestou. Žalobkyňa je dôchodca a žije v spoločnej domácnosti s manželom F. B. nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol poškodený obdobným porušením právnej povinnosti žalovaným ako je tomu v tejto veci. S manželom opakovane každú zimu čelili nedostatku s palivovým drevom potrebným na vykurovanie ich obydľia, ktoré sa nachádza v podhorskej dedine. Roky 2016 – 2019 boli riešené väčšinou pôžičkou od ich syna, ktorú mu ale vrátili z požičaných prostriedkov, zväčša z kreditných kariet (VÚB, a.s.). V roku 2019 chodili do lesa zbierať šišky, ktoré používali na vykurovanie. V roku 2020 už hrozilo, že nebudú mať čím kúriť vôbec a na drevo im požičal ich vnuk G. A. A., H., ktorý im začal pomáhať postupne a systematicky ich nepriaznivú situáciu riešiť. Opakovane problémy s veľkými výdavkami. Neschopnosť financovať bežné veci – nová práčka, chladnička, na všetko si buď požičali alebo im bolo zakúpené zo zdrojov rodiny. Problémy s predpisovaním liekov. Žalobkyňa kupovala lacnejšiu alternatívu lieku alebo niektoré lieky nebrala vôbec. Úplne zredukované výživové doplnky, ktoré sú v jej veku potrebné, čo vyústilo až do jej hospitalizácie, stav sa začal zlepšovať až spolu s finančnou situáciou. Problémy s nedostatkom zdravotníckych podmienok. Vozík na pomoc pri chodení sa zakúpil až po ukončení sporu OS Martin sp. zn. 17Csp/7/2022, napriek zníženej mobilite počas celého obdobia (žalobkyňa má osteoporózu). Katastrofálny stav životných podmienok na bývanie. Okná – vek 90 rokov, strecha, zatekala, tiež 90 rokov. Stav komína bol riešený frézovaním až v roku 2022, dovtedy bolo nerealizovateľné z nedostatku peňazí, čo priamo mohlo ohrozovať ich životné podmienky. V septembri 2021 boli vymenené okná. Stav zadĺženia v tomto období znášala veľmi zle, často prichádzali upomienky a výzvy na zaplatenie (neexistujúceho) dlhu. Psychický stav bol zúfalý. Splátky úveru z kreditnej karty T-mobile od právneho predchodcu od žalovaného, ktorá bola v konaní OS Martin sp. zn. 17Csp/7/2022 prejudiciálne posúdená ako bezúročná a bezpoplatková, boli riešené neustálym ďalším zadlžovaním. S manželom sa dostali do dlhovej pasce, z ktorej sa sami nedokázali vymaniť. Ich situácia sa začala zlepšovať, až keď im odbornú pomoc pomohol vyhľadať ich vnuk G. A. A., PhD. Uvedené skutočnosti v spojitosti s protiprávnymi nárokmi žalovaného mali výrazný vplyv na nemajetkové ujmy, ktoré žalobca utrpel vo sfére osobnej a rodinnej. Pri posudzovaní primeranosti výšky finančného zadosťučinenia potrebné vziať do úvahy aký môže mať konkrétna suma dopad na samotného žalovaného t.j. do akej miery to môže ovplyvniť jeho ekonomické správanie a do budúcnosti zlepšiť jeho disciplínu pri dodržiavaní spotrebiteľských práv. Inak povedané aká sankcia by mohla byť pre žalovaného primeraná a odrádzajúca, aby sa mu neoplatilo porušovať spotrebiteľské predpisy. Podľa verejne dostupných údajov v roku 2022 boli celkové výnosy žalovaného v sume 637 088 000 eur a zisk v sume 141 092 000 eur. Podľa hospodárskej situácie žalovaného možno bez pochyb usudzovať, že požadovaná výška finančného zadosťučinenia nemôže

žalovaného v jeho ekonomickej činnosti nijako ohroziť. Pritom je potrebné zohľadniť, že prípad žalobcu je pomerne ojedinelým až exemplárnym v tom, že sa dostal pred súd a bol právoplatne súdom aj rozhodnutý. Väčšina poškodených spotrebiteľov sa v obdobných situáciách aktívne nebráni a pasívne vyhovie nezákonným nárokom veriteľa akým je aj žalovaný, či už z nevedomosti alebo zo strachu, a preto sa pred súd väčšina obdobných vecí ani nedostane. Je všeobecne známou skutočnosťou, že obdobných spotrebiteľských úverov uzatvára žalovaný tisíce a tieto zmluvy sú pripravené formulárove a obsahujú teda totožné resp. obdobné zmluvné podmienky. Pokiaľ v predmetnej veci došlo k porušeniu spotrebiteľských predpisov žalovaným, potom logicky došlo k porušeniu povinnosti aj vo všetkých obdobných zmluvných vzťahoch žalovaného v danom období. Žalovanému sa oplatí riskovať súdny spor pokiaľ by to bolo tak, že nebude povinný poškodeným spotrebiteľom vrátiť nič okrem bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom a popritom nahradiť iba symbolickú, bagateľnú sumu finančného zadosťučinenia. Priznanie požadovaného finančného zadosťučinenia žalobcovi sa javí byť preto primerané aj s ohľadom na majetkové postavenie žalovaného, ktorý je známy ako druhá najväčšia banka na Slovensku.

5. Z pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 17Csp/7/2022 mal súd preukázané, že rozsudkom pre zmeškanie žalovaného zo dňa 23.06.2022, č. k. 17Csp/7/2022-154, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 20.12.2022, č. k. 8CoCsp/62/2022-222, právoplatným dňa 09.01.2023, bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 5.595 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.595 € od 29.12.2021 do zaplataenia. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 15.11.2005 podpísala formulár vopred pripravený žalovaným označeným ako „Žiadosť o aktiváciu karty T-Mobile“, na základe čoho žalovaný poskytol žalobkyni kreditnú kartu s úverovým rámcom 15.000 Sk, ktorá mala byť automaticky nahradená dňa 19.08.2010 formulárom vopred pripraveným žalovaným označeným ako „Žiadosť o vydanie pôžičkovej karty žolík“, na základe čoho žalovaný poskytol žalobkyni kreditnú kartu s úverovým rámcom 4.800 €. Obe zmluvy sú vedené pod rovnakým číslom zmluvy 8588507, vzájomne na seba nadväzujú a podľa výpisu z účtu majú rovnaké číslo splátkového účtu a rovnaký variabilný symbol. Ide o jeden právny vzťah založený listinou zmluvou o úvere č. 1, na ktorú nadväzovala zmluva o úvere č. 2. Ani zmluva o úvere č. 1 a ani zmluva o úvere č. 2 neobsahujú obligatórne náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinnému ku dňu 15.11.2005 a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinnému ku dňu 17.08.2010, na základe čoho je úver poskytovaný na základe týchto zmlúv považovaný za bezúročný a bez poplatkov. Zo strany žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne a bezdôvodné obohatenie je tvorené úhradami nad rámec skutočne požičaných peňažných prostriedkov. Žalobkyňa si v tomto konaní uplatňuje nárok, ktorý pozostáva zo súčtu úhrad, ktoré vykonala v období od 15.02.2019 do 21.09.2021 spolu vo výške 5.595 €. Zároveň si uplatnila aj nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne počnúc dňom nasledujúcim po dni 28.12.2021 určenom na dobrovoľné plnenie predžalobnou výzvou zo dňa 21.12.2021, t.j. od 29.12.2021.3.

6. Z pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 10Csp/1/2023 mal súd preukázané, že rozsudkom pre zmeškanie žalovaného zo dňa 23.02.2023, č. k. 10Csp/1/2023-45, právoplatným dňa 06.04.2023, bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, finančné zadosťučinenie vo výške 6.104,82 €. V žalobe uviedol, že Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní sp. zn. 11Up/82/2022 v platobnom rozkaze zo dňa 24.8.2022 zaviazal žalovaného vydať žalobcovi sumu 6.700 € s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia zo zmluvy o vydaní používání pôžičkovej karty Quatro Premium zo dňa 23.8.2004. Celková výška bezdôvodného obohatenia žalovaného bola v sume 12.209,64 €. Podľa názoru žalobcu primerané finančné zadosťučinenie v zmysle vyššie citovaného zákona by sa malo rovnať majetkovej ujme, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená. Žalobca preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie 50 % zo sumy 12.209,64 €, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil.

7. Svedok G. A. A. na pojednávaní uviedol, že žalobkyňa je jeho stará mama. Vie ich situáciu starých rodičov. V najväčších problémoch sa na neho obrátili o pomoc. Videli všetky tie pôžičkové karty. Má vedomosť o ich finančných pomeroch, aké mali dôchodky a aké majú aj dnes. To, že niečo nie je poriadku prakticky tušil už roky dozadu. Evidentne tam bol problém s peniazmi asi 10 rokov dozadu. Prvýkrát im požičal asi v marci 2020. Chodili im Telekom upomienky. Požiadali ho o peniaze, ktoré im požičal. Keď sa pozrel na výdaje, niečo tam nesesedelo. Až v októbri 2021 mu stará mama ukázala pôžičkové zmluvy od VÚB. Starí rodičia žili v zlých podmienkach vo Vrcku. Mali starú strechu 90 ročnú. Staré okná. Kúrili na tuhé palivo, na ktoré im musel aj požičať. Boli vo veľkých problémoch. Keď si otvorili

chladničku nič tam nebolo. Mala aj problémy so zdravotným stavom. Nemala na doplnkovú liečbu. Až po vyriešení týchto problémov si mohla zakúpiť pomocný vozík, ktorý je jej veľkou pomocou. Vie, že od VÚB mala 3 pôžičkové karty. Nedostatok peňazí riešili ďalšími pôžičkami. Vo februári a novembri 2017 si zobrali ďalšie bežné spotrebné úvery. Mala aj povolené prečerpanie na bežnom účte vo C. B.. Tam bol vždy nedostatok peňazí. Pamätá si nejakých 20 rokov dozadu. Oni nikdy nemali veľa peňazí. Avšak do toho roku 2017 mali aspoň na bežné výdavky. Po tomto nastala kritická situácia. Nemali ani na jedlo. Rátali dni do dôchodku. Najväčší problém bolo to palivové drevo, kedy nemali čím v zime kúriť. O týchto kartách sa dozvedel v októbri 2021, keď mu starká predložila nejaké upomienky. Vyhľadal spotrebiteľské združenie, ktoré malo priamo uvedené na stránke túto kartu Quatro Žolík.

8. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanej žalobe. Aj na základe výpovede prítomného svedka boli potvrdené okolnosti, že žalobkyňa žila vo veľmi ťažkých pomeroch materiálnej núdze. Žalovaný sa na úkor žalobkyne na základe predmetného nazvime to zmluvného vzťahu zo spotrebiteľského úveru obohatil sumou 8.601,77 €. Uvedomujú si, že súdom bola priznaná suma len 5.595 €, ale pokiaľ porovnali poskytnutú sumu a čerpanú sumu žalobkyňou a zaplatenú sumu tak to vychádza práve tá suma 8.601,77 €. Ak sa bavíme o období, kedy mala byť táto materiálna ujma spôsobená, ktorá vymedzuje od októbra 2017 do septembra 2021, je úplne evidentné, že takéto odčerpanie peňazí vo výške 8.600 € za v podstate 4 roky muselo mať veľmi razantný dopad na niekoho, kto disponoval tak nízkym príjmom a jediným príjmom, nakoľko sa jednalo o dôchodcu. Významné je aj to, že, ak bolo možné poskytovať opakovane úverové prostriedky osobe, u ktorej pri skutočne veľmi povrchnom pohľade muselo byť evidentné, že jednoducho tá bonita a tá schopnosť splácať výdavky existujúcimi a disponibilnými príjmami neexistuje, teda o odbornej starostlivosti tu v pravom slova zmysle nemôže byť ani reč a toto je tiež faktor, ktorý pripadá na ťarchu samotného žalovaného. K dobrovoľnému plneniu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nedošlo. Žalobkyňa musela postúpiť súdne konanie. Samozrejme faktor ísť do súdneho sporu s druhou najväčšou bankou na Slovensku nie je niečo úplne bežné. Skutočne len minimálna časť tých poškodených osôb nejakým spôsobom nájde to odhodlanie a rozhodne sa ísť do súdneho sporu, lebo spravidla ten postup prevažujúci taký, že nemôžeme uspieť v spore s veľkou bankou a ak by bolo možné, že nejaká banka takéhoto kalibru ako je VÚB môže mať zmluvnú dokumentáciu tak na nízkej právnej úrovni. A to mnohých ľudí samozrejme odrádza a len veľmi málo množstvo poškodených sa snaží potom nejakým spôsobom v súdnom konaní domôcť sa nápravy. Poukázal aj na verejne dostupné údaje, ktoré hovoria o výnosoch žalovaného v roku 2022. Je úplne evidentné, že tá výška finančného zadosťučinenia nemôže mať absolútne ohrozujúci dopad na žalovaného, čo by mohla mať je možno ten dopad výchovný a prevenčný, aby upustil do budúcnosti takéhoto konania a hlavne povinnosť odbornej starostlivosti si plnil svoje povinnosti riadne. Výška ako je uplatnená je primeraná s ohľadom na tie špecifické okolnosti tejto veci. Keď len vypichnete naozaj tú existenčnú okolnosť, že v istom období, pokiaľ by tam nebola zasiahla rodina, títo ľudia pravidelne dostávali peniaze od VÚB a cyklicky sa zadlžovali, ale neboli schopní si zaplatiť ani kúrenie, čo by mohlo mať fatálne následky tak je to niečo, čo sa vymyká z takého bežného rámca poškodeného spotrebiteľa. Bez ohľadu aká bude súdom priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia, má žalobkyňa nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

9. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní zotrval na písomných vyjadreniach. Ťaživá sociálna situácia, ktorá nastala u žalobkyne, podľa názoru žalovanej strany nepochádza z titulu poskytnutých pôžičiek. Naopak, tieto poskytnuté pôžičky jej pomáhali túto ťaživú situáciu nejakým spôsobom preklenúť. Žalobkyňa vedela, že má svoj dôchodok cirka 325 € mesačne. Takže nemusela vyčerpať celý rámec toho, čo mala povolené prečerpanie do 500 €, mohla vyčerpať len toľko, koľko jej stačilo, aby jej to dôchodok vyrovnal. Ak by sme vychádzali z toho, že majú byť subjekty v civilnom správnom konaní rovné, vychádza nám, že nad určitú percentuálnu úroveň pri spotrebiteľských úveroch sa už nepovoľujú náklady spojené s úverom. V žalobe je požadovaných ako sankčná čiastka 50 % z toho, čo údajne sa mal obohatiť žalovaný. Takáto čiastka je neúmerne vysoká. Súdy bežne rozhodujú v prípade napr., ak je 10 % zmluvná pokuta uvedená v spotrebiteľských zmluvách, že ju vyhlasujú za neprijateľnú zmluvnú podmienku, najmä pokiaľ to presiahne určitú percentuálnu čiastku nákladov celkového úveru. Navrhol žalobu zamietnuť a v prípade úspechu priznať plnú náhradu trov konania.

10. Podľa 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa

porušíteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žalobe čiastočne vyhovel, keďže mal preukázanú jej čiastočnú dôvodnosť. Súd mal preukázanú existenciu základu nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa preukázala a medzi stranami ani nebolo sporné, že v bezprostredne súvisiacom a právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Csp/7/2022 úspešne uplatnila svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému z totožného zmluvného vzťahu založeného zmluvou o spotrebiteľskom úvere. V uvedenom konaní bolo právoplatným rozsudkom jednoznačne preukázané úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti žalobkyňou. Súd rozsudkom pre zmeškanie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 5.595 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.595 € od 29.12.2021 do zaplataenia. Na základe uvedených skutočností je nutné bez ďalšieho konštatovať splnenie podmienok na priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Pre úspešné priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie je postačujúce, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi. Za daného stavu je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

12. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje istú formu satisfakcie za výsledok konania v prospech spotrebiteľa. Jeho výška musí zohľadniť aj rozsah, v akom spotrebiteľ v spore týkajúcom sa porušenia jeho práv uspel. Požiadavka na zaplataenie primeraného finančného zadosťučinenia nemôže predstavovať nástroj na istú formu obohatenia, či neprimeranú sankciu voči neúspešnému dodávateľovi. Už samotný úspech z porušenia práva spotrebiteľa je základom pre priznanie nároku. Prijatím názoru, že akákoľvek požiadavka spotrebiteľa je akceptovateľná, popiera zmysel tohto právneho inštitútu slúžiaceho ako „bonus“ pre spotrebiteľa a zároveň sankciu pre dodávateľa. Takýto inštitút však nemôže znamenať trest, či absolútnu demotiváciu pri vstupovaní do ďalších zmluvných vzťahov so spotrebiteľmi. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia určil súd voľnou úvahou zohľadňujúc individualitu a špecifiká prejednávanej veci a rámec spravodlivého usporiadania veci. Aj keď žalobkyňa uvádzala výšku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného až vo výške 8.601,77 €, zaplataenia tejto sumy sa v pôvodnom ani inom konaní nedomáhala. Základnú podmienku pre priznanie finančného zadosťučinenia zákon striktnie formuluje tak, že „spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti“. Súd tak mohol v tomto konaní vychádzať len z výšky súdom priznaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. zo sumy 5.595 €. Súd nemôže vychádzať z nároku, ktorý by mohol vzniknúť, resp. z nároku, ktorého by sa žalobkyňa za istých okolností mohla úspešne domôcť v súdnom konaní. Citovaný zákon ani demonštratívne nestanovuje akékoľvek špecifické kritériá, od ktorých by sa mala výška finančného zadosťučinenia odvíjať. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia neslúži svojou podstatou na odškodnenie spôsobenej škody, finančnej ujmy. Na tieto prípady existuje možnosť domáhať sa náhrady škody, vydania bezdôvodného obohatenia. Súdu bola síce preukázaná nepriaznivá sociálna situácia žalobkyne a jej manžela, avšak ako vyplynulo z dokazovania, nedostatkom finančných prostriedkov trpeli dávno predtým, ako došlo k poskytnutiu peňažných prostriedkov, resp. k začatiu bezdôvodného obohacovania sa žalovaného (október 2017 podľa tvrdenia žalobkyne). Ťaživú finančnú situáciu nespôsobil výlučne tento zmluvný vzťah, ale aj niekoľko ďalších, aj keď s rovnakým dodávateľom. Tvrdenia žalobkyne o dezolátnom stave okien a strechy neobstoja. Ich vek uvádzala na 90 rokov, pričom k začatiu bezdôvodného obohacovania sa malo dôjsť až v roku 2017, t.j. pred 6 rokmi. Súdu ani nie je zrejmé, prečo sa žalobkyňa nedomáhala vydania bezdôvodného obohatenia už za obdobie od októbra 2017, ale až od 15.02.2019 do 21.09.2021. Súd pamätá na inštitút námietky premlčania, ale nič jej nebránilo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za celé obdobie, najmä, ak sama v žalobnom návrhu uviedla, že bezdôvodné obohatenie sa žalovaného je konanie odporujúce dobrým mravom. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/92/2021 z 30.06.2022) Keďže výška finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, súd nebol viazaný rozsahom finančného zadosťučinenia, ktoré priznávajú iné všeobecné súdy.

13. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy porušovania spotrebiteľských práv, ako aj na upustenie od ich porušovania, súd konštatuje, že priznaná suma finančného zadosťučinenia vo výške 1.400 €, t.j. vo výške 1 súdom priznaného bezdôvodného obohatenia, je postačujúca. Keďže primerané finančné zadosťučinenie neslúži na reparáciu spôsobenej majetkovej ujmy, súd vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú a neprimeranú zamietol.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. O trovách konania rozhodol súd tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Aj keď súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol, žalobkyňa bola úspešná, nakoľko výška finančného zadosťučinenia závisela výlučne na úvahe súdu. Ohľadne základu nároku bola žalobkyňa úspešná v celom rozsahu. Pri určovaní tarifnej odmeny však súd bude vychádzať zo súdom priznanej výšky finančného zadosťučinenia. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie e